

Abctěhotenství.cz, 14. 8. 2017

Spontánní porod po porodu „cisařem“ má svá rizika, ale je možný

V Česku se ročně narodí přes 100 000 dětí, z toho asi čtvrtina přichází na svět cisařským řezem, a přes 70 % dětí se rodí spontánně, vaginální cestou. Od 90. let u nás počet cisařských řezů stoupá. Při srovnání se západní Evropou se pohybujeme těsně nad průměrem, kde je pomocí cisařského řezu provedeno 24,5 % porodů. Četnost cisařských řezů v Evropě se ale v jednotlivých zemích výrazně liší. Nejnížší počty jsou evidovány ve Švédsku (17 %), naproti tomu nejvyšší má Kypr s 52 %. Vyšší četnost cisařských řezů najdeme spíše na jihu Evropy - Itálie má například 38 %, méně je jich evidováno v severní Evropě (23 %). Celosvětově se cisařským řezem narodí přibližně 19 % dětí,“ uvádí MUDr. Stanislav Martan, primář gynekologicko-porodnického oddělení v Nemocnici Neratovice.

Důvodů, proč dochází k nárůstu počtu cisařských řezů, je více. Nárůst souvisí s posunutím mateřství do vyššího věku i s možností léčby IVF. „Došlo i ke změnám medicínských postupů, nejenom díky novým možnostem v diagnostice a léčbě, např. s nástupem ultrazvukového vyšetření plodu, ale do přístupu porodníků se začaly promítat i společenské a kulturní změny. Dnes se například více přitíží k psychice rodiček a cisařský řez představuje metodu volby i u maminek s úzkostí po traumatickém zážitku z předchozího porodu,“ doplňuje MUDr. Stanislav Martan.

„Cisař“ má i svá negativa

Cisařský řez je mnohdy život zachraňující chirurgický zákrok, ale stejně jako jakýkoli jiný invazivní výkon může mít operační i pooperační komplikace a důsledky pro další těhotenství. Nevýhodou je i delší rekonvalescence a pomalejší nástup laktace. „Stejně jako každá břišní operace se může i cisařský řez zkomplikovat, například poraněním močového měchýře, zánětem v operační ráně nebo větší krviví ztrátou. Na základě výsledků z posledních studií se rovněž ukázalo, že miminka narozená plánovaným cisařským řezem jsou statisticky o něco častěji nemocná, například mají o něco málo častěji cukrovku a bronchiální astma. Děti narozené akutním cisařským řezem, nebo pokud se provádí cisařský řez po nástupu děložních kontrakcí, toto riziko nemají. Samozřejmě to ale neznamená, že každé dítě narozené plánovaným cisařským řezem bude mít zdravotní problém,“ popisuje MUDr. Stanislav Martan.

Spontánní porod po cisaři

Podle oficiálních údajů je v České republice každoročně provedeno okolo 2 500 přirozených porodů po předchozím cisařském řezu (v anglické literatuře je označován zkratkou VBA₂ - vaginal birth after caesarian). Tyto statistiky ukazují, že dochází k jejich mírnému nárůstu. Část laické veřejnosti je přesvědčena o tom, že když jednou porodí cisařským řezem, tak již přirozeným způsobem nelze родit. I mezi odbornou veřejností je řada porodníků, kteří jsou přesvědčeni o tom, že spontánní porod po předchozím cisařském řezu představuje zbytečné riziko a také k němu není důvod, protože žena už přece jizvu na břiše má. „V dnešní době se ve své praxi stále více setkávám s maminkami, pro které je přirozený porod důležitý. Část z nich svůj prožitek z operativního porodu bere jako osobní selhání. Zklamání a deprese vedou k nedostatku důvěry ve své mateřské schopnosti a na začátku rodičovství se pak mohou promítnout i do vztahu s dítětem nebo s partnerem. Pro ženu tak může ta jizva na břiše znamenat hluboký zásah do její duše,“ uvádí MUDr. Stanislav Martan.

Důvody, proč родit cisařským řezem

Důvodů, proč lékař přistoupí porodu cisařským řezem je několik. Ovlivňujícím faktorem je průběh těhotenství, kondice ženy, uložení plodu v děloze, počet předchozích porodů cisařským řezem, tvar jizvy po předchozím cisařském řezu a podobně. „K provedení opakovaného cisařského řezu vždy přistupujeme, jestliže důvod k ukončení cisařem přetrvává. Může se jednat například o oční nebo ortopedické indikace, zúženou pánev rodičky, dále je-li miminko v poloze koncem pánevními, u dvojčetného těhotenství, po dvou a více cisařských řezech, a jestliže je riziko nepoměru mezi velikostí miminka a pánevní matky. Kolem 37. týdne těhotenství zhodnotíme jizvu na děloze ultrazvukem. Zjistíme, zda je neporušená a dostatečně silná s přihlednutím ke všem dalším faktorům, které mohou při porodu hrát roli, jako jsou například velikost miminka, zevní pánevní rozměry, zdravotní stav matky a jiné. V případech, že jsou kromě zmínovaných splněny i ostatní podmínky ke spontánnímu porodu, tak už jen záleží na postoji maminky,“ vysvětluje MUDr. Stanislav Martan.

Rizika porodu cisařským řezem

- Riziko zánětu jizvy
- Vyšší krviví ztráta
- Riziko poranění v dutině břišní

Rizika spontánního porodu po cisařském řezu

U vaginálního porodu po předchozím cisařském řezu je krviví ztráta asi 1,5krát větší než u běžného porodu, ale stále průměrně nižší než u opakovaného cisařského řezu. Nejobavanejší komplikací u spontánního porodu po předchozím cisařském řezu je prasknutí jizvy na děloze. „Může k němu dojít po nástupu děložních kontrakcí, kdy špatně zhojená jizva nevydrží nitroděložní tlak. Riziko je však poměrně malé, jen asi okolo 1 %, kdy jen pouze v 6 % případů končí tato událost tragicky. Toto možné riziko lze odhadnout pomocí ultrazvukového měření jizvy, které lékaři provádějí,“ říká MUDr. Stanislav Martan. Mezi další případné komplikace spontánního porodu po cisařském řezu patří zvýšené riziko nepostupujícího porodu či vyšší riziko krviví ztráty.

„Rodičkám, které chtějí své další dítě přivést na svět přirozenou cestou po předchozím cisařském řezu, doporučujeme počkat s otěhotněním nejméně rok. Toto doporučení se ale v každé zemi trochu liší, například ve Velké Británii se jedná o 6 měsíců. U nás s maminkami probíráme možná úskalí po prodělaném cisařském řezu. Vysvětlujeme jim rovněž určitá omezení, která z tohoto zákroku plynou pro další těhotenství. Vždy se snažíme předat maminkám veškeré potřebné informace k tomu, aby si mohly vybrat takový způsob vedení porodu, který bude pro ně neoptimalnější, samozřejmě s ohledem na stanovenou anamnézu,“ uzavírá MUDr. Stanislav Martan.